

Lag

om ändring av livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i livsmedelslagen (297/2021) 25 § och
ändras 10 § 6 mom., 11 § 3—5 mom., 12 § 1 mom. 3 punkten, 24 och 26 §, 27 § 4 mom. 1 och 5 punkten, 27 § 5 mom., 28 §, 40 § 1 mom., 45 § 1 mom., 46 §, 73 § 2 mom. samt 79 § 1, 2 och 5 mom. som följer:

10 §

Registrerad livsmedelsverksamhet

Tillstånds- och tillsynsverket handlägger anmälningar om registrering av tillverkningslokaler som avses i 14 § 1 mom. 2 punkten i alkohollagen (1102/2017) och lagerlokaler som avses i 16 § 1 mom. 2 punkten i den lagen samt de anmälningar om registrering av sådana detaljhandelsställen för alkoholdrycker som avses i 17 § 2 mom. och 26 § i alkohollagen.

11 §

Godkänd livsmedelslokal

Den kommun där livsmedelslokalen är belägen godkänner de livsmedelslokaler som avses i 1 mom. Livsmedelsverket godkänner slakterier, anläggningar för vilthantering och sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande. Livsmedelsverket godkänner också renslakterier och sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande.

Livsmedelsföretagarens hemkommun godkänner de livsmedelslokaler som avses i 1 mom. om de är mobila livsmedelslokaler. Livsmedelsverket godkänner mobila slakterier och anläggningar för vilthantering samt sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande. Livsmedelsverket godkänner också mobila renslakterier och sådana livsmedelslokaler i anslutning till dem som kräver godkännande.

Kommunen anmäler en av kommunen godkänd livsmedelslokal till Livsmedelsverket, som ger livsmedelslokalen ett godkännandenummer.

12 §

Meddelande om livsmedelsverksamhet i mobil livsmedelslokal

En livsmedelsföretagare ska meddela

3) Livsmedelsverket om livsmedelsverksamhet i ett mobilt renslakteri och en godkänd livsmedelslokal i anslutning till ett sådant,

RP 13/2025 rd
FvUB 15/2025 rd
RSv 74/2025 rd

Livsmedelsverkets uppgifter

Livsmedelsverket övervakar, planerar, styr och utvecklar livsmedelstillsynen och utför livsmedelstillsyn på riksnivå på det sätt som anges i denna lag. Livsmedelsverket har med avvikelse från 10 § 2 mom. i kommunallagen (410/2015) behörighet att med anledning av klagomål undersöka om kommunen har iakttagit denna lag.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Livsmedelsverket

1) utvärdera hur kommunerna planerat, ordnat och genomfört livsmedelstillsynen samt offentliggöra resultaten av utvärderingen,

2) sköta köttbesiktning och annan livsmedelstillsyn i slakterier, renslakterier, vilthanteringsanläggningar och godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem,

3) vid behov sköta besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet,

4) vid behov utse andra veterinärer än sådana som inte är anställda hos Livsmedelsverket eller kommunen att utföra besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet,

5) offentliggöra resultaten av utförd livsmedelstillsyn,

6) övervaka att de laboratorier som avses i 34 § följer livsmedelsbestämmelserna,

7) vid behov i samarbete med kommunerna svara för planeringen och genomförandet av de nationella uppföljnings- och tillsynsprogrammen och de uppföljnings- och tillsynsprogram som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter,

8) vid behov i samarbete med kommunerna delta i planeringen och genomförandet av provtagning och analys när det gäller myndighetsprov inom livsmedelstillsynen och prov inom de uppföljnings- och tillsynsprogram som avses i 7 punkten,

9) på riksnivå svara för sådana tillsynsuppgifter inom livsmedelssäkerheten som kräver särskild sakkunskap och för andra officiella uppgifter samt för sammanställning av tillsynsrapporter,

10) vara nationell myndighet eller nationell kontaktpunkt enligt Europeiska unionens lagstiftning och internationella avtal i frågor som gäller livsmedelstillsynen, om det inte enligt bestämmelserna är någon annan myndighets uppgift,

11) bedöma de riktlinjer för god praxis som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien,

12) utarbeta den nationella beredskapsplan för livsmedel som avses i artikel 115 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll),

13) leda den nationella tillsyn över bestämmelserna som krävs enligt ATP-avtalet och godkänna de säsongkontroll- och typkontrollstationer som krävs enligt det nämnda avtalet.

Livskraftscentralens uppgifter

Livskraftscentralerna utför de inspektioner som hänför sig till övervakningen av den villkorlighet som avses i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (1334/2022) och som gäller livsmedelshygienen inom växtproduktion. Livskraftscentralerna får i samband med övervakningen av villkorligheten ta myndighetsprov för att undersöka rester av växtskyddsmedel. Dessutom får livskraftscentralerna ta andra myndighetsprov på uppdrag av Livsmedelsverket.

27 §

Kommunens uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska kommunen

1) till Livsmedelsverket sända sådana meddelanden och rapporter som avses i livsmedelsbestämmelserna,

5) vid behov sköta besiktning före slakt på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet,

Med avvikelse från det som föreskrivs i 24 § 2 mom. 2 punkten får kommunen sköta sådan köttbesiktning och annan livsmedelstillsyn i slakterier, renslakterier, vilthanteringsanläggningar och godkända livsmedelslokaler i anslutning till dem som enligt lag ankommer på Livsmedelsverket, om kommunen har ingått ett avtal om detta med Livsmedelsverket.

28 §

Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag ska Tillstånds- och tillsynsverket planera, styra och genomföra tillsynen i fråga om drycker som innehåller mer än 2,8 volymprocent etylalkohol.

40 §

Inspektionsrätt och rätt att närvara

En tillsynsmyndighet och ett organ eller en fysisk person med delegerade uppgifter enligt 33 § har rätt att utföra sådana inspektioner i ett tillsynsobjekt som den offentliga kontrollen förutsätter, ta del av handlingar och uppgifter om livsmedel, inspektera de utrymmen, den utrustning och de redskap som används i verksamheten samt inspektera utrymmen som tillsynsmyndigheten har grundad anledning att anta att används i tillsynsobjektets livsmedels- eller kontaktmaterialverksamhet. Tillsynsmyndigheten ger vid behov uppmaningar att iaktta livsmedelsbestämmelserna. En studerande som handleds av tillsynsmyndigheten och som utför praktik som ger introduktion i myndighetsverksamhet har rätt att närvara när tillsynsmyndigheten utför tillsyn och inspektioner. Livsmedelsverket har rätt att närvara när kommunerna utför tillsyn och inspektioner.

45 §

Myndigheters anmälningskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter

Tillsynsmyndigheten ska underrätta Livsmedelsverket om konstaterade faror för människors hälsa och vid behov om sådana andra omständigheter som uppdagats i tillsynen och som kan inverka på livsmedlens eller livsmedelkontaktmaterialens säkerhet eller spårbarhet eller de uppgifter som ges om dem. Tillsynsmyndigheten ska vidare underrätta de myndigheter som avses i lagen om smittsamma sjukdomar om sådant som uppdagats i tillsynen och som kan vara av betydelse när det gäller att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar.

46 §

Skyldighet att lämna uppgifter om djurs hälsotillstånd och uppfödningförhållanden

Om en veterinär som gör ett veterinärbesök på ett primärproduktionsställe eller en person som besöker primärproduktionsstället i myndighetsuppgifter vid besöket noterar att djurens hälsotillstånd eller uppfödningförhållanden är sådana att de väsentligt försvagar livsmedelssäkerheten eller kvaliteten hos sådana livsmedel av animaliskt ursprung som härrör från djuren, ska denne utan dröjsmål meddela detta till djurens ägare eller innehavare, samt till den kommunala tillsynsmyndighet som sköter de uppgifter som avses i denna lag. Kommunen har rätt att meddela ovannämnda omständigheter till den företagare som tar emot djuren eller livsmedlen samt till Livsmedelsverket.

73 §

Andra avgifter som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen

Av livsmedelsföretagare tar kommunen ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för i 27 § 4 mom. 5 punkten avsedd besiktning före slakt som utförs på den jordbruksanläggning som djuren kommer från eller någon annanstans utanför slakteriet eller renslakteriet.

79 §

Register

Livsmedelsverket och kommunerna ska med tanke på styrningen och utvecklandet av tillsynen samt den tillsyn de utövar, tillsammans föra ett riksomfattande register över

- 1) registrerad primärproduktion enligt 8 § och godkända primärproduktionsställen enligt 9 §,
- 2) registrerad livsmedelsverksamhet enligt 10 § och godkända livsmedelslokaler enligt 11 §,
- 3) registrerad kontaktmaterialverksamhet enligt 13 §,
- 4) officiella laboratorier och utsedda laboratorier för egenkontroll enligt 34 §.

I fråga om det register som avses i 1 mom. är Livsmedelsverket och kommunerna gemensamt personuppgiftsansvariga enligt artikel 26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Livsmedelsverket och kommunerna använder och uppdaterar registret i den omfattning som det krävs för skötseln av de uppgifter som avses i denna lag. Livsmedelsverket svarar för förvaltningen och utvecklingen av de informationssystem som hänför sig till registrets funktion.

Tillstånds- och tillsynsverket för ett register över försäljningsställen för alkoholdrycker och ställen för tillverkning och lagring av alkoholdrycker.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Helsingfors den 27 juni 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen